

-
8. Транспорт і зв'язок України – 2014 [Текст] / Статистичний збірник. – К. : Держкомстат України, 2014. с. 40–41.
  9. Дуйсбург – європейський центр логістики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.setcorp.ru/main/pressrelease.html>.
  10. Multimodal Transport: the Feasibility of an International Legal Instrument // Report by the UNCTAD secretariat. – Geneva, 2003, – UNCTAD/ SDTE/TLB/ 2003/1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.unctad.org/en/docs/sdtetlb20031_en.pdf
  11. Reconnecting the Region (Priority transport corridors and EIB projects in progress) // Central European Economic Review. – 1997. – №3. – P. 16-17.
  12. The Evolution of Ports in a Competitive World. – World Bank: Port Reform Tool Kit /Module 2/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/transport/ports/toolkit/mod2.pdf>
  13. Stopford M. Maritime Economics / M. Stopford. – London: Harper Collins Academic, 1988. – 255 p.
  14. The Evolution of Ports in a Competitive World. – World Bank: Port Reform Tool Kit /Module 2/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/transport/ports/toolkit/mod2.pdf>

Мельник О.В.

ВНУТРЕННИЙ ВОДНЫЙ ТРАНСПОРТ В МИРОВОЙ СИСТЕМЕ ПЕРЕВОЗОК

Рассмотрен зарубежный опыт функционирования внутреннего водного транспорта с целью определения направлений развития внутреннего водного транспорта Украины на основе логистики.

Ключевые слова: *внутренний водный транспорт, речные порты, речной логистический центр.*

Melnik O.

AN INTERNAL WATER-CARRIAGE IS IN THE WORLD SYSTEM OF TRANSPORTATIONS

Foreign experience of functioning of internal water-carriage is considered with the purpose of determination of directions of development of internal water-carriage of Ukraine on principles of logistic.

Keywords: *an internal water-carriage, river ports, river logistic center.*

УДК 336.763

Лебедко С.А.

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Проаналізовано та узагальнено різні підходів науковців до визначення змісту терміну «економічна безпека підприємства». Досліджено внутрішні та зовнішні чинники, які мають негативний вплив на рівень економічної безпеки підприємства. Визначено основні завдання економічної безпеки підприємства, обґрунтовано необхідність наявності автономної

служби безпеки для забезпечення достатнього рівня економічної безпеки підприємства, досліджено основний перелік її завдань. Запропоновано окремо виділяти складову сталого розвитку підприємства, яка включає складову соціальної відповідальності та екологічну складову.

Ключові слова: економічна безпека підприємства, соціальна відповідальність підприємства, екологічна складова безпеки, соціальна складова безпеки, складова соціальної відповідальності, зацікавлені сторони.

Постановка проблеми. Економічна ситуація в Україні відрізняється високим рівнем нестабільності та низьким рівнем прогнозованості, тобто сучасне середовище функціонування підприємств має підвищену ризиковість. Тому в ринкових умовах господарювання особливо важливого значення набуває питання економічної безпеки всіх суб'єктів підприємницької та інших видів діяльності. Адже надійність системи захисту економічних інтересів забезпечує зростання економічного потенціалу підприємства, його стабільне функціонування та розвиток в умовах ринкових відносин.

Отже, нестійкість середовища функціонування будь-якого суб'єкта господарювання, а також необхідність своєчасного реагування на зміни, які відбуваються в навколишньому середовищі й плануються до реалізації самим суб'єктом господарювання, визначають забезпечення економічної безпеки одним з головних завдань управлінської системи підприємства.

Аналіз досліджень та публікацій. Питання економічної безпеки суб'єктів господарювання різних рівнів є одними з найбільш активно обговорюваних у сучасній науковій літературі. Проте, варто зазначити, що поняття економічної безпеки, зазвичай, розглядається окремо від поняття соціальної безпеки.

Серед вітчизняних та зарубіжних науковців, які досліджують сферу соціально-економічної безпеки, можна виділити роботи Д. Зеркалова, Г. Козаченко, Р. Руденського, В. Белокурова, С. Ілляшенка, А. Іларіонова, В. Мунтіяна, Г. Пастернак-Таранушенка, В. Тамбовцева, Є. Олейнікова, О. Россошанської, Л. Абалкіна, В. Пономарьова, В. Сенгачова, О. Ляшенко, Т. Кузенко, Я. Жаліла, О. Кірієнка, В. Мак-Мака, Ю. Кракоса, Г. Андрощука, А. Архіпова, В. Забродського, А. Городецького, В. Безбожного, Є. Іванова, В. Ярочкина та ін.

Постановка завдання. Дослідження поглядів щодо економічної безпеки задля вдосконалення наукового обґрунтування сутності економічної безпеки в контексті сталого розвитку.

Виклад основного матеріалу. Предметом наукових досліджень економічна безпека стала в 30-ті роки в США як реакція на сильну світову економічну кризу. У розвинених країнах в 70-ті роки ХХ сторіччя економічна безпека розглядалася в якості однієї з найважливіших складових національної безпеки. В колишньому СРСР питання економічної безпеки знаходилися виключно в компетенції держави. Тому до середини 90-х років вона не була об'єктом широкого наукового обговорення. Також варто зазначити, що до середини 90-х років безпека підприємств забезпечувалась спеціальними державними органами та структурами. Основні методи були спрямовані на забезпечення тотальної секретності, виховання пильності всього населення, підтримання високої свідомої дисципліни [1]. Економічна безпека як економічна наука почала зароджуватися в колишньому Радянському Союзі в 70-х роках ХХ століття.

В Україні поняття економічної безпеки офіційно визначено у Декларації про державний суверенітет України. У 1990 р. створено Управління економічної безпеки, у 1998 р. була розроблена Національна програма забезпечення економічної безпеки України до 2005 р., а у 1999 р. прийнята Концепція економічної безпеки України [2].

Сьогодні на будь-якому етапі виробничо-господарської діяльності можуть виникати ситуації, які мають безпосередній вплив на стан виробництва. Тому, незалежно від суб'єктів господарювання, економічна безпека має багатоаспектне тлумачення.

Як стверджує Шемаєва Л.Г., зміст економічної безпеки підприємств розкривається через забезпечення реалізації стратегічних інтересів підприємства на основі використання можливостей зовнішнього середовища із застосуванням продуктивної взаємодії із суб'єктами зовнішнього середовища [3].

На думку автора, найбільш повне визначення економічної безпеки сформулював Васильців Т.Г. [4], який визначає, що стан «економічної безпеки є такий стан функціонування, за якого підприємство і його продукція є конкурентоспроможними на ринку та одночасно гарантується: найбільш ефективно використання ресурсів, інтелектуального та кадрового потенціалу; стабільність функціонування, стійкість та прогресивність розвитку; можливість протидіяти негативним впливам зовнішнього і внутрішнього середовища його функціонування».

Економічна безпека підприємства, за визначенням Лянного Г. [5], – «... це стан його захищеності від негативного впливу зовнішніх і внутрішніх загроз, дестабілізаційних чинників», перелік яких наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Екзогенні та ендогенні чинники, які негативно впливають на економічну безпеку промислового підприємства [6, с. 116]

<i>Зовнішні небезпеки та загрози</i>	<i>Внутрішні небезпеки та загрози</i>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Несприятлива зміна політичної ситуації ➤ Макроекономічні потрясіння (кризи, порушення виробничих зв'язків, інфляція, втрата ринків сировини, матеріалів, енергоносіїв, товарів тощо) ➤ Застосування корупційних схем при здійсненні господарської діяльності ➤ Зміна законодавства, що впливає на умови господарської діяльності (податкового, відносин власності, договірної) ➤ Нерозвиненість інфраструктури ринку ➤ Використання недобросовісної конкуренції ➤ Промислово-економічне шпигунство ➤ Протиправні дії конкурентів, їх прагнення заволодіти контрольним пакетом акцій ➤ Протизаконні фінансові операції ➤ Несанкціонований доступ конкурентів до конфіденційної інформації, яка є комерційною таємницею ➤ Крадіжки фінансових коштів і цінностей ➤ Ушкодження будівель, приміщень ➤ Надзвичайні ситуації природного і технічного характеру 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Недостатній рівень дисципліни ➤ Протиправні дії кадрових співробітників ➤ Порушення режиму збереження конфіденційної інформації ➤ Вибір ненадійних партнерів та інвесторів ➤ Відтік кваліфікованих кадрів, невірна оцінка кваліфікації кадрів, їх низька компетентність ➤ Недостатня патентна захищеність ➤ Аварії, пожежі, вибухи, перебої в енерго-, водо-, теплопостачанні ➤ Вихід з ладу комп'ютерної техніки; ➤ Високий рівень корумпованості керівників ➤ Низький освітній рівень керівників ➤ Неєфективне використання тактичного та стратегічного планування, пов'язаного з вибором мети, невірною оцінкою можливостей підприємства, помилками в прогнозуванні змін зовнішнього середовища

Зважаючи на багатогранність поняття «економічна безпека», науковці та практики сьогодення відносять до числа основних завдань економічної безпеки підприємства наступні [7]:

- ✓ захист законних прав та інтересів підприємства і його співробітників;
- ✓ збір, аналіз, оцінка даних і прогнозування розвитку обстановки; вивчення партнерів, клієнтів, конкурентів, кандидатів на роботу в компанії;
- ✓ своєчасне виявлення можливих устремлінь до підприємства і його співробітників з боку джерел зовнішніх загроз безпеці;

-
- ✓ недопущення проникнення на підприємство структур економічної розвідки конкурентів, організованої злочинності й окремих осіб із протиправними намірами;
  - ✓ протидія технічному проникненню в злочинних цілях;
  - ✓ виявлення, попередження й припинення можливої протиправної та іншої негативної діяльності співробітників підприємства на шкоду його безпеці;
  - ✓ захист співробітників підприємства від насильницьких зазіхань; забезпечення схоронності матеріальних цінностей і відомостей, що становлять комерційну таємницю підприємства;
  - ✓ пошук необхідної інформації для вироблення оптимальних управлінських рішень з питань стратегії й тактики економічної діяльності;
  - ✓ фізична й технічна охорона будинків, споруд, території, транспортних засобів;
  - ✓ формування серед населення й ділових партнерів сприятливої думки про підприємство, що сприяє реалізації планів економічної діяльності й статутних цілей;
  - ✓ відшкодування матеріального й морального збитку, завданого в результаті неправомірних дій організацій та окремих осіб;
  - ✓ контроль за ефективністю функціонування системи безпеки, удосконалювання її елементів.

Аналіз літературних джерел показав, що переважна кількість науковців традиційно виділяють такі складові економічної безпеки: фінансова, інтелектуально-кадрова, інформаційна, техніко-технологічна, управлінська, правова.

Однак, враховуючи те, що економічна безпека – поняття широке та багатогранне, на сьогоdnішньому етапі розвитку суспільства її обов'язковими складовими стають складові, що забезпечують сталий розвиток. Тому, на думку автора, сьогодні слід окремо виділяти складову сталого розвитку підприємства.

Запропонована складова включає складову соціальної відповідальності та екологічну складову. Від її рівня залежить лояльність споживачів, імідж компанії, її сприйняття усіма зацікавленими сторонами (стейкхолдерами), що, в свою чергу, впливає на фінансово-економічні показники діяльності підприємства.

Пропонуємо розглянути поняття економічної безпеки підприємств з позиції стейкхолдерів, які взаємодіють з підприємством, тобто з позиції зацікавлених сторін, серед яких: державні органи, конкуренти, кредитори, партнери, співробітники, споживачі, громада тощо. В цьому випадку можна визначити, що економічна безпека підприємства є комплексним відображенням ступеня надійності підприємства у виробничих, фінансових, комерційних та інших економічних відносинах за певний проміжок часу.

З позиції зацікавлених сторін економічна безпека в більшій мірі пов'язана з теорією сталого розвитку та соціальною відповідальністю господарських організацій. У цьому випадку оцінка діяльності підприємства та проблеми його подальшого розвитку пов'язуються не тільки з фінансовою стійкістю, а також з екологічною та соціальною стійкістю організації, що передбачає певні зміни спрямованості діяльності підприємства. Зокрема, коли мова йде про соціальну стійкість підприємства, в центрі уваги повинні бути поставлені питання роботи з кадровими співробітниками, з підготовкою тих категорій робітників і службовців, які можуть забезпечити досягнення поставлених завдань.

Реалізується соціальна стійкість підприємства шляхом формування відповідної соціальної політики підприємства, під якою розуміють систему цілеспрямованих і послідовних дій власника і менеджменту, спрямованих на задоволення і розвиток матеріальних і духовних потреб працівників організації з метою розвитку соціальних чинників виробництва, сприяння розширенню і посиленню їх дії на підвищення ефективності економічної діяльності [8]. Відомо, що завдання соціальної політики підприємства розділені на три складові: соціальний розвиток, соціальне партнерство та соціальна відповідальність. Ці задачі являються рушійними факторами її формування та реалізації. Їх вирішення несе обопільну вигоду безпосередньо підприємствам та їх працівникам, які є об'єктами соціальної політики [9].

Для ефективного використання потенціалу робітників необхідно створити систему економічних стимулів для більш ефективного залучення робітників у виробництві, оскільки соціальними ресурсами економічного росту є заповзятливість та ініціатива. Тому ми погоджуємося з думкою, що мобілізація трудової активності працівників – основна задача соціальної політики підприємства [9]. Так, створення кодексів етичної поведінки для працівника та партнерів (наприклад, постачальників) дозволяє попередити можливість розповсюдження інформації, що класифікується як «комерційна таємниця».

В умовах збільшення забруднення навколишнього середовища однією з найбільш складних проблем є забезпечення екологічної стійкості, що також пов'язано з економічною безпекою, бо може чинити прямий вплив на ефективність діяльності підприємства. Наприклад, якщо мова йде про видобувні галузі промисловості, то екологічна безпека найбільшою мірою пов'язана з першими етапами розвитку виробничого циклу цих галузей, зокрема, з геологорозвідкою, визначенням черговості розробки окремих родовищ у різних регіонах, вибором методу розробки тощо. Водночас, вона має й опосередкований вплив на стійкість підприємства, що пов'язано з екологічною безпекою окремих бізнес-процесів. В цьому випадку екологічна безпека повинна бути забезпечена або через суттєві капітальні вкладення в природоохоронні заходи, або у розробку інноваційних технологій, що забезпечують безвідходне виробництво, використання технологій рециклінгу, енергозбереження тощо.

Проблема забезпечення екологічної безпеки може бути вирішена тільки шляхом розробки й дотримання національних і міжнародних норм максимально допустимих кількостей шкідливих речовин, що потрапляють у навколишнє середовище, а також екологічних параметрів продукції. Підприємства-продуценти не будуть добровільно здійснювати заходи щодо забезпечення екологічного контролю за виробничими процесами та продукцією, що випускається, оскільки це потребує додаткових витрат на очисні споруди та екологічно чисті технології. Єдиним чинником, що спонукає підприємства до належної екологізації виробництва, є застосування штрафів та санкцій у разі порушення національного або міжнародного екологічного законодавства.

Реалізація екологічної складової економічної безпеки може бути забезпечена шляхом впровадження повноцінного екологічного менеджменту підприємства. Сукупність заходів впливу з урахуванням екологічних аспектів на всіх етапах діяльності суб'єкта господарювання [10] складає механізм екологічного менеджменту. Автор погоджується з думкою, що екологічний менеджмент – це ініціативна та результативна діяльність економічних суб'єктів, спрямована на досягнення їхніх власних екологічних цілей, проектів та програм, розроблених на основі принципів коефективності й екосправедливості. Екологічний менеджмент можна трактувати як екологічно безпечне управління виробництвом, за якого досягається оптимальне співвідношення між екологічними та економічними показниками [11].

Основні цілі й відповідні критерії їх досягнення в екологічному менеджменті пов'язані з процесами постійного поліпшення. Послідовне з року в рік поліпшення має досягатися в усіх екологічно значущих аспектах діяльності економічних суб'єктів. Подібне поліпшення в цілому неможливо імітувати чи фальсифікувати, що створює необхідну основу для оцінки екологічної спроможності економічних суб'єктів. Таким чином, ефективний екологічний менеджмент має забезпечити підприємству кредит довіри у відносинах з усіма зацікавленими в його діяльності сторонами. Саме в цьому полягає основна перевага екологічного менеджменту порівняно з традиційним формальним екологічним управлінням [11].

Аналіз літературних джерел показав, що до основних принципів екологічного менеджменту зазвичай відносять наступні [11]:

- ✓ опора на економічне мотивування;
- ✓ своєчасність розв'язання проблем;

-
- ✓ відповідальність за екологічні наслідки, що виникають у результаті прийняття управлінських рішень будь-якого рівня;
  - ✓ пріоритетність розв'язання екологічних проблем.

З метою реалізації зазначених принципів виділяють такі завдання екологічного менеджменту [11]:

- ✓ налагодження екологічно безпечних виробничих процесів (таких, що передбачають відсутність забруднювальних речовин, ефективність ресурсоспоживання, низькі показники енергоємності тощо);
- ✓ забезпечення екологічного сумісництва всіх підрозділів підприємства;
- ✓ досягнення оптимальних еколого-економічних співвідношень (мінімальна собівартість чи максимальний обсяг випуску продукції за найменших збитків для навколишнього середовища);
- ✓ попередження негативної антропогенної дії на природу в процесі виробництва, споживання чи утилізації продукції, яка виготовляється;
- ✓ перетворення екологічних обмежень на нові можливості зростання виробничої діяльності (впровадження маловідходних технологій, утилізація відходів тощо);
- ✓ оновлення продукції відповідно до соціальної відповідальності перед споживачами та створення привабливого іміджу;
- ✓ створення «зеленого» іміджу в очах громадськості (вибір постачальників з урахуванням їхнього ставлення до навколишнього середовища, передбачуваність щодо ресурсів, які постачаються тощо);
- ✓ стимулювання природоохоронних ініціатив, що вивільняють додаткові фінансові засоби внаслідок зниження витрат (за рахунок зменшення обсягів споживання енергії, природних ресурсів, ліквідації відходів) та зростання доходів (за рахунок продажу поліпшених чи дорожчих «зелених» товарів та створення принципово нової продукції).

Для України поняття екоменеджменту є досить новим, але поступово стає частиною практики господарської діяльності сучасних вітчизняних підприємств. Так, відповідно до вимог системи екологічного менеджменту ISO 14 001:2006 ТОВ «Оболонь» постійно покращує екологічні характеристики виробництва, мінімізує шкідливі викиди у довкілля та впроваджує повторне використання та переробку ресурсів. Це дозволяє не тільки зменшити споживання ресурсів і плату за забруднення, але й значно покращити стан навколишнього середовища, підвищити свідомість та екологічну культуру працівників [12].

Варто зазначити, що запобігання негативним наслідкам людської діяльності й проведення попереджувальних заходів для забезпечення безпеки населення і навколишнього середовища сьогодні є одним із найважливіших завдань, що постають перед урядом і відповідними державними органами України. Стійкий економічний розвиток в останні два-три десятиліття потребує серйозних організаційних і управлінських витрат на зазначені цілі. Зростаючий транскордонний екологічний вплив та інші негативні наслідки свідчать також про необхідність посилення міжнародної діяльності в сфері забезпечення безпеки і створення погоджених глобальних заходів у напрямках реалізації принципів сталого розвитку [13].

Рівень економічної безпеки підприємства залежить від того, наскільки ефективно його керівництво та фахівці зможуть уникнути можливих загроз і ліквідувати шкідливі наслідки певних негативних складових зовнішнього та внутрішнього середовищ. Для досягнення цієї мети на всіх великих і середніх підприємствах зазвичай створюються автономні служби безпеки, а безпека функціонування невеликих фірм може забезпечуватися територіальними (районними або міськими) службами.

Організаційно забезпечення достатнього рівня економічної безпеки підприємства здійснює багатофункціональна служба безпеки, серед основних завдань якої виділяють [14]:

- ✓ охорона виробничо-господарської діяльності та захист інформації, що вважається комерційною таємницею даної фірми (підприємства, організації);

- ✓ організація роботи з правового та інженерно-технічного захисту комерційних таємниць фірми;
- ✓ запобігання необґрунтованому допуску й доступу до інформації та робіт, які становлять комерційну таємницю;
- ✓ організація спеціального діловодства, яке унеможлиблює несанкціоноване одержання інформації, віднесеної до комерційної таємниці відповідної організації;
- ✓ виявлення та локалізація можливих каналів витоку конфіденційної інформації в процесі звичайної діяльності та за екстремальних ситуацій;
- ✓ організація режиму безпеки щодо здійснення всіх видів діяльності, включаючи зустрічі, переговори й наради в рамках ділового співробітництва фірми з іншими партнерами;
- ✓ забезпечення охорони приміщень, устаткування, офісів, продукції та технічних засобів, необхідних для виробничої або іншої діяльності;
- ✓ організація особистої безпеки керівництва та провідних менеджерів і спеціалістів;
- ✓ оцінка маркетингових ситуацій та неправомірних дій конкурентів і зловмисників.

Як бачимо, до переліку функцій служби безпеки сьогодні не віднесені функції, пов'язані із забезпеченням складової сталого розвитку. Зрозуміло, що перелік конкретних завдань стосовно організації системи безпеки фірми залежно від специфіки її діяльності може бути більшим або меншим, але він завжди має бути достатнім та обґрунтованим. Отже, тільки за умови здійснення в необхідному обсязі зазначених дій можна досягти належного рівня економічної безпеки підприємства, знизити ступінь господарського ризику й запобігти окремим кризовим ситуаціям.

Висновки. Проведене дослідження дозволило встановити, що різноманіття наукових підходів до визначення сутності поняття «економічна безпека суб'єкта господарської діяльності» свідчить про його складність та багатоаспектність. Було обґрунтовано наявність тісного взаємозв'язку між рівнем соціальної відповідальності, рівнем екологічності діяльності підприємства та станом його економічної безпеки. В контексті сталого розвитку поряд з поняттям економічної безпеки доцільно досліджувати та впроваджувати поняття соціальної стійкості та екологічного потенціалу підприємства, підвищення рівня яких дозволить знизити ступінь господарського ризику й запобігти окремим кризовим ситуаціям.

ЛІТЕРАТУРА

1. Новоселов В. Н. Политика советского государства по обеспечению безопасности В. Н. Новоселов // Сб. науч. статей «Государственная и муниципальная служба в условиях формирования гражданского общества и рыночной экономики». Челябинск: Челяб.ин-т (филиал) УрАГС, 2004. – С. 86-90.
2. Третяк В. В. Економічна безпека: сутність та умови формування / В. В. Третяк, Т. М. Гордієнко // Економічна наука. – 2010. – № 1. – С. 6-8.
3. Шемаєва Л. Г. Економічна безпека підприємств у стратегічній взаємодії з суб'єктами зовнішнього середовища: автореф. дис. д-ра. екон. наук / Л.Г. Шемаєва. – К., 2010. – 39 с.
4. Васильців Т.Г. Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізми зміцнення: Монографія. – Львів: Арал, 2008. – 384с.
5. Лянной Г. Система экономической безопасности предприятия / Г. Лянной // BOS – журнал о личной и коммерческой безопасности. – 2006. – №7. – С. 16-19.
6. Драчук Ю. З. Інституціональне забезпечення економічної безпеки промислового підприємства / Ю. З. Драчук, Н. І.Новікова, Н. В.Трушкіна // Економічний вісник Донбасу. – 2014 . – № 3(37). – С. 112-120.
7. Драган О. І. Соціально-економічна безпека: [Електронний ресурс]: конспект лекцій для студентів напряму підготовки 6.030505 «Управління персоналом та економіка праці» галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво» ден.форми навч. / О. І. Драган. – К.: НУХТ, 2013. – 114 с. – Режим доступу: <http://library.nuft.edu.ua/ebook/file/107.13.pdf>

8. Лебедев І. В. Соціальна політика підприємства в умовах кризи / І. В. Лебедев // Реформування економіки України: стан та перспективи: зб. матеріалів VI Міжнар. наук.-практ. конф. (24-25 листопада 2011 р. М. Київ). – К. : МІБО КНЕУ, 2011. – 280 с., с. 121.
9. Венглюк І. В. Становлення соціально-економічної безпеки підприємства/ І. В. Венглюк.// Економічний вісник Донбасу. – 2013. – № 3 (33). – С. 226-230.
10. Екологічний менеджмент на підприємстві [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://childflora.org.ua/?page_id=66
11. Менеджмент організацій: Підручник / За заг. ред. Л. І. Федулової. – К.: Либідь, 2004. – 448 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://pidruchniki.com/15100111/menedzhment/sut_ekologichnogo_menedzhmentu
12. Сталый розвиток корпорації Оболонь : офіційний звіт 2013-2014 рр. : [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://report.obolon.ua/>.
13. Семенов В. Ф., Михайлюк О. Л., Галушкіна Т. П. та ін. Екологічний менеджмент: Навчальний посібник. – Київ, Центр навчальної літератури, 2004. – 516 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://pidruchniki.com/ekologiya/ponyattya_stalogo_rozvitku_kriteriyi_printsipi_ekologichna_dominanta_stalogo_rozvitku
14. Економічна безпека підприємств, організацій та установ: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закл.] Ортинський В. Л., Керницький І. С., Живко З. Б. та ін. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://pidruchniki.com/162103051284/ekonomika/sluzhba_bezpeki_firmi_pidpriyemstva_organizatsiyi_ustanovi

Лебедко С.А.

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЯ В КОНТЕКСТЕ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ

Проанализированы и обобщены различные подходы ученых к определению содержания термина «экономическая безопасность предприятия». Исследованы внутренние и внешние факторы, которые оказывают негативное влияние на уровень экономической безопасности предприятия. Определены основные задачи экономической безопасности предприятия, обоснована необходимость наличия автономной службы безопасности для обеспечения достаточного уровня экономической безопасности предприятия, исследован основной перечень ее задач. Предложено отдельно выделять составляющую устойчивого развития предприятия, которая включает составляющую социальной ответственности и экологическую составляющую.

Ключевые слова: экономическая безопасность предприятия, социальная ответственность предприятия, экологическая составляющая безопасности, социальная составляющая безопасности, составляющая социальной ответственности, заинтересованные стороны.

Lebedko S.

ENTERPRISE ECONOMIC SECURITY IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Different scientific approaches to the definition of the term «enterprise economic security» are analyzed. Internal and external factors that have a negative impact on the level of enterprise economic security are explored. Scientific thought allowed to determine the basic tasks of enterprise economic security are defined. The necessity of an autonomous security service which aims to ensure a sufficient level of economic security of enterprises, as well as to explore the main list of security services' tasks is justified. The author proposes to highlight separately the component of enterprise's sustainable development is developed. Component of social responsibility and an environmental component are proposed.

Keywords: enterprise economic security, social responsibility of the enterprise, environmental security component, social security component, component of social responsibility, stakeholders.